



**R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera**

**Marchantius, Jacobus**

**Coloniae Agrippinae, 1661**

12. Inter omnes mitis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

*Aspinxisti.* Ita testatur Iulianus Toletanus & alij. Igitur MARIA, quandoquidem Virgo singularis est, ideo simul est Virgo veneranda, Virgo prædicanda, & quidæ omni tempore, quia omni tempore eius splendor & beneficentia super nos elucet. Hinc notat celebris Iurifonsultus Hostiensis, festa Virginis præcipua totum per annum esse divisa, Annūciatio celebratur in vere. Assumptio in æstate, Nativitas in autumno, Purificatio in hyeme, ut quatuor anni tempora singulari B. V. patrocinio defendatur. Itē ut fiat velut quatuor gemmæ in corona anni constitutæ. Itē ut quatuor B. V. festivitates totum annum faciendant, sicut quatuor flumina Paradisum irrigabant. Præterea, ut sicut venti principales quatuor mundi partes perstant, sic quatuor festi dies Deip. Virg. quatuor anni tempora illustrent & exornent; & nos eiusdem Virginis meritis & precibus per quatuor anni tempora recreamur, & servemur incolumes. Hæc Hostiensis. Immo veteris Ecclesie singulis hebdomadis unum diem dedicat Virgini. Sabbathum scilicet, quod immediate Dominicum diem antecedit. Unde Durandus in Rationali. l. 6. c. 79. huius rei mysticam rationem indicans, sic ait: Sabbathum est ianua & introitus in diem Dominicum, quæ est dies requies, & significat vitam æternam: quia vero Dispara est nobis Terra ad regnum cælorum, quod per diem Dominicum significatur, ideo de illa solemnitatem in septima die, quæ diem Dominicum præcedit. Addit idem, quod Constanti in oppidi visibatur imago Virginis, quam tegebatur veli tota hebdomada: feria autem sexta post Vesperas nullo mortalium movente attollebatur, omnibusq; exhibebatur conspicuam imaginem, donec celebratis in Sabbatho Vesperis, iterum ante eandem imaginem devolveretur. Sic hoc miraculo cælesti invitabantur homines ad singularem Virginis singularis cultum. Hinc etiam Alphonsus Salmiron vnus ex Societatis Iesu Patriarchis & Socijs primis S. I. p. atq; singulis Quadragesimæ Sabbathis, etiam si aliud festum deposcerent, concionabatur de B. Virgine, Oprimantibus obstruere ostibus, & in S. Matris amore & pietate crescentibus. Diximus etiam supra in Ronea Valle Angelos singulis Sabbathis ad fontem canere solitos, *Salve Regina*, qui inde dictus est, *Fons Angelorum* Virgo ergo singularis Virgo veneranda est, oratione, abstinentia, opere aliquo miserico cordiæ, maxime in Sabbatho: Virgo prædicanda est ore, calamo, aut alio quovis modo, maxime in Sabbatho. Isto die lumen fidei & constantiæ elucit in Virgine hæc singulari singulariter, dicitur: recte iuxta crucem, dumq; alij Fideles & Ap. st. l. i. vacillantur: *Non exstinguetur in nocte lucerna eius.* Hinc & illo die candelarum accensarum lumine ei Fideles cultum exhibent.

Virgine nostra perfectionem habent & eminentiam, specialiter tamen sit hic mentio mitratis seu mansuetudinis eius, quæ sane eximia in ipsa est, & amorem nostrum ad le tencritudinis quadam allicit blandissimè, ac omni laude digna effulget. Multæ virtutes effulgebant in Moyse, à mansuetudine tamen specialissime commendatur, iuxta illud: *Erat Moyses vir mitissimus super omnes homines qui morabantur in terra.* Hinc Matix sorori suæ & Aaroni fratri, sibi obre tantibus & iurgantibus non respondit, sed Dominus eum suscepit tendum, & pro eo respondit, ac punivit Maricem lepra. Interim Moyses, ut suam hæc in re ostendeter mansuetudinem, etiam pro sorore detrectatrice oravit, & sic sanitatem ei impetravit: Ecce altera Maria lōge mitior Moysè, & mansuetudine præstantior, excedens in hac virtute non solum omnes homines qui morantur in terra, omnesque mulieres & Virgines, sed & omnes qui morantur in cælo. Equidem verum est de Moyse, quod S. Ambrosius dixit: *Quantus Moyses à populo illarum absorbebat iniurias & contumelias, & cum Dominus vindicare velleret in insolentes, se tamen pro populo ferebat frequenter, ut indignationi divina plebē subdueret. Quam miri sermone post iniurias appellabat populi, consolabatur in laboribus, delinibat oraculis, fovebat operibus: Et cum Deo constanter leguoratur, homines tamen humili & grata appellatione affari solebat.* Certe Moyses erga Deum instar Leonis se gerebat, resistebat eius ira & vindictæ, manus ligando fortissima deprecatione, insistendo constanter, ita ut potius optaret deleri de libro vitæ, quæ populū Dei profligari promissa internecione. Interim erga populū quasi Agnus agebat, cura mansuetudine: Sic sibi totius plebis mæres devinxerat, ut plus, ut pro mansuetudine diligerent, quæ pro factis admiraretur, inquit S. Ambr. Propterea etiam dicit de eo Ecclesiasticus: *In lenitate sua Sanctum fecit illum, & elegit ex omni carne.* Quid de Maria Virgine dicemus, quæ hoc titulo honoris decoratur: *inter omnes mitis & Profecto dum in terris ageret, longè maiores devoravit & absorbit iniurias & contumelias, tum in Filium suum, tum in se ipsam, quam nunquam Moyses. Et hoc noone lenitate & mansuetudine sua? Vidit quæcumque in Filium autè & post crucem scelerata potius sunt, & imitatrix Filij etiam pro crucifixoribus eius oravit, & pro persecutoribus suis se apud Patrem & Filium impendit.* Nunc vero dum in cælo agit, quantæ contumeliæ & blasphemie, quot flagitia & crimina reatu horrenda in Filium eius & in ipsam redundant? An caret fulmine cæli? An arcus divina vindictæ jaculis ardentibus orbatus est? An Leones & Vrsi, aliaque ferocissima de sunt animalia, quæ in viciniam immittantur? An Terra vltra non potest se aperire, & impios absorbere? An Elementa iniuriam Creatoris non perferunt, ut & eam vindicent? An non multi promerentur igne cælesti

De mansuetudine B. M. V. & de illam didicerit.

Num. 22.

Ecc. 45.

B. M. V. in terra omnium mitissimæ

Festivi. stat. M. V. d. festi. butio.

Diei Sabbathi B. M. V. singulariter assignandi.

v. Horii. Pass. 103. tr. 1. lec. & in fine.

Pro. 32.

LECTIO XI.

Thema. *Inter omnes mitis*

O

Mocis quidem virtutes, ut iam dictum est, in



sti consumi, sicut milites Elia iubente devorari? An non plusquam Chore, Dathan, & Abiron quidam peccant in Deū & Christū eius? Cur ergo subito non plectuntur? Quia scilicet Maria, *in omnes mias apud Filiū & Patrem interuenit, ne vindictam cito evibret in capita impiorū, sed expectet ad poenitentiam.* Sic mediatrix est lenitate sua, ut mitiget iram, & divinam flectat iustitiā precibus suis, longe magis quam moyses, qui quidē mitissimus erat inter homines, qui morabantur in terra. Attamen *Egyptium interemit, & sepe vir in sabulo, Tabulas Legis Divinae confregit, gladium ex acuta in vituli adoratores, & gravissimē antea Egypti afflixit acerbissimis plagis.* Ipsam ergo Mariam prae Moysē Deus in lenitate eminentissimam fecit, & elegit ex omni carne, ut intercedat pro omni carne, & quidem efficacissime.

Hæc est Virgo inter omnes mitis, in cuius sinu omnia ferocitate deposita, & mitigata est. Vnicuique sive Rhinoceros, per quem significatur in Leticis factus Filius Dei, Potentia Patris. Hæc est

*Pro. 31. Lex clementia in lingua eius quia continet pro nobis clementiam implorat. S. Greg. Moral. c. 13. ita populi cor, ut mansuetum redderet.*

Hæc est Virgo, inter omnes mitis, quæ est quasi gnum celeste nobis benevolentissimū. Dicitur Astrológus, quod Sol à signo Leonis ad signum Virginis transiens, clementius influat. In signo enim Leonis ardeat vrit, at in Septembri signum in- & nos, quod Dominus antea ut Leo rugiens ple- & nos, quod Dominus antea ut Leo rugiens ple- & nos, quod Dominus antea ut Leo rugiens ple-

*Virgo veniens, placatior factus est, & vberius clementiam impertit. Immo inter cœli signa tria constituantur Astrológus inter se coniūcti, Leo, Virgo, & Libra. Hoc si Maria accommodare licet, rectè dixeris, quod sicut per Leonem ira Dei, ita per Libram Animum despondet, dum Filius videtur eam in- & autē convertat in misericordiam. Hoc atque ab i-*

*Virgo B. M. V. lenitatem & mansuetudinem Virgo nostra? Respondet primo, ab antiquis suis Parentibus potius scire quod hæreditario eā elicitisse, & si benedicta. Nonne ipsa est Filia Jacob Patriarchæ? Et quam homo lenis fuit ipse, quamque benignæ conversationis, quam natura mansuetus, præ fratre & reficere: & si scintilla adhuc erat spei in lino eorū suo Elan, homine sero & agrestis? Ideo meruit Jacob fumigante, in flammam debere lenire, ut reatē benedictionē præ illo à Patre obtinere, & cū priore in eis gratiā nō autē eos terriere debebat. auslemijs benedictionis simul primarum possidere. Hinc ergo hæreditatem lenitatis, & primitias benedictionis in ipso promeruit Beatissima Virgo, inter omnes miti. Filia Jacob, non Elan.*

*Resp. 2. Respondet secundo. Nonne iosa est Filia David? Et vnde potissimum commendatur David in sacris Lucei, nisi à mansuetudine? Nonne monetur po-*

steri eius Deū sic orate: *Memento Domine David & omnis mansuetudinis eius?* Hæc est virtus, quæ eum effectit Virū secundū cor Dei. Equidē in Davide lucebat iustitia in actionibus, patientia in adversitatibus, pietas in orationibus, charitas in negotiis, veritas in promissis, fides, & alie innumere virtutes: tamē quasi mansuetudo inter his omnes chorū duceret, sic orare monetur: *Memento Domine David, & omnis mansuetudinis eius.* Multiplex vtiq; & commendatione dignissima fuit mansuetudo eius, toties probata per suos persecutores, maxime per Saulem, quem sua mansuetudo etiam furentē placavit, cū posset eum occidere, & sic inimico carere. Vide sermoē mansuetudine plenū, per quē mansuefecit Saulem etiam vsq; ad Iachrymas, 1. Reg. 24. Hoc admirans S. Chrysostomus, sic ait: *Quid Davide beatus, qui brevis temporis momento sic hostem à furore convertit, & animū nactus sanguinis sitientē repente à lamenta cōpūit? Non ita miror Moysē ē saxo fontis aquarum eluctem, ut Davidem ex oculis lapidatus educeret in lacrymarum fontem. Ille vicit naturam, hic vicit animū decretum. Ille virga percussit lapidem, hic sermo ita populi cor, ut mansuetum redderet.*

Si ergo Maria Regia Filia Davidis est, hæret eus in ea mansuetudinis eius & mititatis, illaque virtus in ea promicuit tum olim in terris, tum modo in cœlis, quia omnes etiam hostes sua civitate & ad se allicere cupit benignitate & mansuetudine. Et vide in terris quam mansuetē Filium alloquitur quasi- & animum despondet? An asperius quidpiam re-

*Quid mihi & vobis mulier? An asperius quidpiam respondet? Absit. Hoc solum cum lenitate mititatis ait: Quocumque vobis dixerit, facite.*

Respondet tertio, quod Maria nō solum erat Filia Jacob, & Filia Davidis, hæres eius mansuetudinis, sed etiā erat Mater illius, qui ob mansuetudinem dicitur esse Agnus. Nō potuit ergo hunc Agnū mansuetissimū ad victimā portandum pigrescere, nisi illa Mater, quæ & illi similibus foret in lenitate & suavitate, de qua etiā per Prophetā scriptū erat: *Nō au-*

*dietur vox eius furis. non erit tristis, neq; turbulentus, calami quassati nō confringet, & lino fumigati nō ex- & lino fumigati nō ex-*

*Summa scilicet suavitate peccatores, quasi calamos cōquassatos, debebat ad fiduciam erigere & reficere: & si scintilla adhuc erat spei in lino eorū suo Elan, homine sero & agrestis? Ideo meruit Jacob fumigante, in flammam debere lenire, ut reatē benedictionē præ illo à Patre obtinere, & cū priore in eis gratiā nō autē eos terriere debebat. auslemijs benedictionis simul primarum possidere. Hinc ergo hæreditatem lenitatis, & primitias benedictionis in ipso promeruit Beatissima Virgo, inter omnes miti. Filia Jacob, non Elan.*

*Mat. 11. Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Ipsi autē Mat. in clamat: Trāstite ad me omnes qui cōcupiscitis me & a generationibus meis ad inple-*

WANTTI

Et ne quis absterreat, adiungit: Spiritus meus super mel dulcis, & haec dicitur mea super mel & fauam. Ipsa ergo est Apis sine oculo, melle plena luavillimo, quod quidem offertur gustandi omnia accedenti ad se, cum quo & illuminantur oculi, quasi melle lonathae & fortificatur mens & animus, quasi melle Sampsonis, de quo dixit: *Fortis aggressus est dulcedo.*

I. Reg. 14  
Iudic. 14

Merito mansuetudinem & castitatem à B. M. V. postulamus

LECTIO XIII.

Thema: *Nos culpis solutos, mites fac & castos.*  
Via parum est, Virginis laudes & virtutes decantare, nisi & eas imitemur, ideo eam rogamus, ut sua intercessione nos faciat suae confores castitatis & mansuetudinis, impetrata remissione peccatorum. Atque sub his virtutibus multae aliae continentur eis affines & annexae: mititati enim humilitas est confederata, modestia, benignitas, misericordia, patientia, charitas; Castitati continentur est sobrietas, temperantia, mortificatio, patientia, pietas. Haec ergo omnes virtutes etiam hic implicite petimus, per merita Virginis castissimae & benignissimae, specialiter tamen & explicitè sit mentio mansuetudinis & castitatis, quia haec virtutes opponuntur duobus vitijs Iræ & Luxuriae, quibus maxima pars hominum abripitur, quibusque multè peccant. Unde illae virtutes magno opere sunt necessariae, & valde in Scriptura sacra commendatae, sicut & vitia ei aduersa detestantur frequenter sanctae Litterae. Ita namque cum sibi adjuctis filiabus, Porta est latissima inferorū, sicut & Luxuria cum suis. De quibuscum fule tractare rim in Tuba Sacerdotali, hic non repero, sed illuc Ledorem remitto, qui, quae sibi opportuna visa fuerint, poterit hoc loco reponere.

Matth. 5  
Epsal. 141

Mansuetus & mitis, quis dicatur?

Iam porro moderatur mansuetudo, & vitia ex illa ortum ducentia compescit, ac in sua radice succidit. Hinc dicuntur *Beati mites quia possidebunt terram illam* illi in illicet terram, de qua scriptum est: *Tuas spes mea portio mea in terra viventium.* Hi sunt mites, qui dominantur passionibus animi & perturbationibus inde oriundis, qui cedunt improbitatibus, & vincunt in bono malo. Mansuetus & mitis, inquit S. Chrysostomus ille est, qui, cum provocatus fuerit, nec malum cogitat facere, nec facit. Magna plane virtus, si non lædas, à quo læsus es magna fortitudo, si etiam læsus dimittas: magna gloria, si, cui potuisti nocere, parcas. Sic vincis in bono malo. Verè ergo mansuetus aliorum iniquitates in sui læsionem redundantes tolerat, & prunas ardentes charitatis congerit super capiteorum, quibus succedantur in cordibus, & temperant à malis. Verè mitis non est turbulentus, nec litigiosus, aut contentiosus, aut iracundus, nec in eum lædit, lædentem non repercutit, sed potius exasperantem mollit, & in spiritus suavitate ad cor reducit.

Merito ergo postulamus à Virgine Maria, quae inter omnes mites audit, vt. os suis precibus & me-

ritis mites afficiat, & mansuetudinem veram impetret. Est enim mititas fructus Spiritus Sancti, fructus eximia charitatis. Est quoque beatitudo, ob altissimam perfectionem; & haec ideo tanquàm secundum Beatitudinis gradum in scala perfectionis ponit Christus. Est deniq; virtus laude dignissima conferens animam, de qua Ecclesiasticus: *Fili in mansuetudine confirma animam tuam.* Est iana, per quam variae virtutes ingrediuntur in animam, atque ex illa oritur pax & tuta animae serenitas, ita vt mitis animus sit quasi speculū, in quo reflexa imago Dei, & superior serenitas caeli, quae intada manet à nebulis, nubibus, turbidibus fulminibus in aere inferiori excipit. Animus enim mitis quasi caelestem statum affectus, iacturam tranquillitatis non patitur, propter rerum humanarum perturbationes & agitationes.

Mititas est fructus Spiritus Sancti

Ecccl. 10.

Adde quod mansuetudo, dum tollit cordis duritiam, reddit illud aprum divinae inspirationi & doctrinae: *Docet mites vias suas.* Tales enim, dum nihil asperitatis in corde alunt, non resistunt Deo inspiranti, docenti, ducenti & dirigenti, patientes sunt, & docibiles. Et ob hoc igitur Beati dicuntur. Certe hi sunt imitatores Salvatoris & Matris eius, ita vt dicat S. Bernardus. *Qui mitis est & humilis corde, quomodo damnabitur? Absit, vt inveniantur expers salutis, qui imitator est Salvatoris.* Impetra igitur aobis, o Maria, vt simus sine felle, sine veneno, sine aculeo, vere mites, non contentiosissimi non irasci, non linguosi, non vindictae avidi, non maledicentes pacifici & tranquilli, non reddentes malum pro malo, sed bonum pro malo, sicque simus filij Columbæ, & filij tui imitatione felices. Impetra quoque, vt divinis non simus rebelles inspirationibus aut doctrinae sed in mansuetudine suscipientes instum nobis verbum interitum & exteritum, imo & aeternum; vt dirigamur ab eo in viam pacis, in viam veritatis, in viam aeternitatis.

Mansuetudo redit cor aprum divinae inspirationi. Psal. 24.

Serm. 29. in Cant.

Iac. 1.

Vtiterius, Castitas moderatur carnis passiones. Et hæc plane necessaria est in omni statu. Nec enim est solum castitas virginibus necessaria, aut viduis: sed etiam coniugalis castitas requiritur, quæ non excedat limites coniugales, & conjugales affectus. Quia autem illa nonnulli carent, exundant in passiones brutales cum proprijs coniugibus, non sine gravi peccato: aut etiam, quasi Equi emissarij, in alienas hincunt vires, & per verba, vel potus, vel contactus illicitos explorant eorum voluntatem, quasi lædentes, interim pessima volunrate suo & alieno thoro illudentes. O MARIA, quæ & Virgo & Coniux fuisi, impetra his Coniugibus castimoniam coniugalem & domesticam pacem. *Mites fac & castos.*

Castitas carnis passiones moderatur.

Tantum autem potest Virgo hæc singularis, vt etiam ad imitationem sui nonnullis impetrat post passionem & fidem coniugalem castitatem & continentiam perfectam, à thoro & contactu immunitatem. Notum est a. Iuliano & Basilissa, de Elzeasio:

